

**Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра зарубіжної преси та інформації**

Затверджено на засіданні кафедри
зарубіжної преси та інформації факультету журналістики
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 2 від 31.08.2022 р.)

Завідувач кафедри –
доктор наук із соціальних комунікацій,
професор Мар'ян ЖИТАРЮК

СИЛАБУС З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«РАДІО “СВОБОДА”»,

що викладається в межах ОПП «Журналістика»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

для здобувачів зі спеціальності 061 **Журналістика**

Назва курсу	«Радіо “Свобода”»
Адреса викладання курсу	Вул. Генерала Чупринки, 49, Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет журналістики, кафедра зарубіжної преси та інформації
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань – 06 Журналістика, Спеціальність – 061 Журналістика
Викладачі курсу	Лось Йосип Дмитрович , кандидат історичних наук, професор, професор кафедри зарубіжної преси та інформації
Контактна інформація викладачів	jlos@ukr.net https://lnu.edu.ua/research/merited-professors-of-the-university/josyp-los/ Львів, вул. Генерала Чупринки, 49, каб. 306
Консультації з курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять, а також за попередньою домовленістю. Можливі й онлайн консультації через Skype, Вайбер, Меседжер або подібні ресурси. Для погодження додаткового часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або у приват соціальних мереж.
Сторінка курсу	https://journ.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/01/Sylsbus-LosY-Radio-Svoboda
Інформація про курс	Дисципліна «Радіо “Свобода”» є вибірковою дисципліною зі спеціальності 061 Журналістика для освітньої програми «Журналістика», яка викладається у 8 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Формування української національної журналістики в умовах відновлення державності - процес, що включає глибоке вивчення, осмислення як власного досвіду впродовж багатьох століть, так і закордонного, зокрема західного, в контексті котрого й діють мас-медіа України. У цьому сенсі особливий інтерес являють передачі радіо "Свобода" (російська й українська редакції) як чинник міжнародного радіомовлення політичного спрямування, засіб зовнішньополітичної пропаганди. Починаючи з 1953 року, ця радіостанція, по перше, майже сорок років репрезентувала альтернативну інформацію, заповнювала внутрішній інформаційний вакуум колишнього СРСР, у тому числі в Україні, по-друге, стала зразком моделювання тематично багатих передач, по-третє, сприяє вільному обміну інформацією та ідеями між народами, цивілізаціями й культурами, по-четверте, під сучасну пору допомагає утвердженню нових демократичних інститутів, вільних засобів масової інформації.
Мета та цілі курсу	Мета – ознайомити студентів з основами міжнародного політичного мовлення як засобу зовнішньополітичної пропаганди: Цілі (завдання) навчальної дисципліни: – Обґрунтувати зв’язок пропаганди з альтернативною інформацією, міжнародною політикою; – Вивчити напрацювання політологів, учених зі сфери публіцистики, теоретиків "психологічної війни"; – Забезпечити студентів знаннями чільних методологічних, теоретичних і практичних засад організації міжнародного мовлення, ведення цілеспрямованої пропаганди; – Ознайомити зі структурою, тематичним діапазоном, специфікою передач

	<p>радіостанції, яка репрезентує високі стандарти журналістської творчості; – Шляхом аналізу й обговорення авторських програм, опанувати аргументаційним арсеналом міжнародного радіомовлення, беручи до уваги необхідність організації подібних радіостанцій в Україні; – Розкрити ключові журналістські рішення, які сприяють успішному функціонуванню радіостанції; – Розглянути чільні публіцистичні посили, які пропагує радіостанція.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">БАЗОВА</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. "Radio Free Europe/Radio Liberty Has Lost Its Uniqueness Warns Former Director of Radio Liberty's Russian Service Free Media Online". 2. Cummings, Richard. "The Ether War: Hostile Intelligence Activities Directed Against Radio Free Europe, Radio Liberty, and the Émigré Community in Munich during the Cold War". <i>Journal of Transatlantic Studies</i>, 2008. 6 (2): 168–182. 3. Dmitry Chernobrov, Emma L Briant. Competing propagandas: How the United States and Russia represent mutual propaganda activities // <i>Politics</i>. — 2022. — Vol. 42(3). — P. 393—409. 4. Dobek-Ostrowska Bogusława, Eras Janina, Ociepka Beata. <i>Teoria i praktyka propagandy</i>. — Wrocław, 1997. — 130 s. 5. Josyp Los. <i>Finding the Balance between Contending Forces in Media Dewelopment in Ukraine and Developing a New Philosophy for Action Challenges for International Broadcasting</i>. — Toronto Canada, 1997. — P. 16–23; 6. Karl Brown. <i>The Spirit of Radio: Hungary 1956, Radio Free Europe, and the Shadow Public Sphere // Hungarian Cultural Studies</i>. — 2018. — T. 11. — P. 89—103. 7. <i>Komunikowanie masowe a demokratyzacja systemu politycznego // Wspolczesne komimikowanie</i>. — Wrocław, 1998. — S. 62-76. 8. Kowalski Tadeusz. <i>Media ipieniadze</i>. — Warszawa, 1998. — S.9-87, 227-244. 9. Măgură Bernard, Ioana. <i>Directorul postului nostru de radioб 2007</i>. 10. Mirosław Matyj'a. <i>Екопотіа rownolegle w Europie wacodnie. // Kultura</i>. — 1999, S . 39 – 48 11. Molnár, József. <i>A Szabad Európa Rádió a forradalom napjaibanб. – Autobiographyб 2006</i>. 12. <i>Regional Report On Media Environments//Ibid</i>. — P. 233-241. 13. Sosin, Gene. <i>Sparks of Liberty: An Insiders Memoir of Radio Liberty</i>. Penn State Press. 2010. 14. <i>Sparks of Liberty. An Insider’s Memoir of Radio Liberty/ - The Pennsylvania State University Press</i>. - 2003. - 313 p. 15. <i>Summary and Recomendations //Ibid</i>. — P. 194-197- 201-203; 16. Tofan, Liviu (2021). <i>Antologia Radio Europa Liberă – 101 contribuții (1956-1990)</i>. 17. Tofan, Liviu (2021). <i>Ne-au ținut în viață – Radio Europa Liberă, 1970-1990</i>. 18. <i>What's Happaning to the Marcet/ZIbid</i>. — P. 95-97; 19. Євген Свєрстюк на хвилях «Свободи». <i>Короткі есеї.-Луцьк.-2004.-312с</i> 20. Животко Аркадій. <i>Історія української преси</i>. — Мюнхен 1990. 21. <i>Журнал "Сучасність" 1970-1990. Матеріали передач радіостанції, коментарі</i>. 22. <i>Інтерв'ю з директором української служби радіо "Свобода" Романом Купчинським //Україна. Європа. Світ</i>. — 1998, 24-30 січня. 23. Кєдрин Іван. <i>Політична думка і преса // Свобода (Іью-Йорк)</i>. — 1993, 15 вересня. 24. Лильо Тарас. <i>Криза макротексту // Публіцистика і тендетцірозвитку світу.— Збірник наукових статей</i>. — Львів, 1999. — С . 64- 71.

	<p>25. Лось Йосип. Бачити великі істини (Публіцистика й тенденції розвитку світу) // Національна журналістика і європейський вибір України. — Львів, 2000.</p> <p>26. Лось Йосип. Могутність правди // Дзвін. — 2001. — 1.</p> <p>27. Лось Йосип. Моральна енергія нації // Вісник (The Herald). — New York. — 1998, ч. 1-2. — С. 41-53; 85-96.</p> <p>28. Лось Йосип. Правда слова // Публіцистика і тенденції розвитку світу. — Збірник наукових статей. — Львів 1999 — С 4-44.</p> <p>29. Лось Посип. Правда слова (Публіцистика і тенденції розвитку світу). — Львів, 1999.</p> <p>30. Марина Шостак. Диалог и полемика // Журналіст. — 1998.4.2. — С 61-64.</p> <p>31. Мороз Валентин. Кілька думок про радіо "Свобода" // Анабазис. — 1986, 4.25.</p> <p>32. Москаленко Анатолій. Свобода преси — одна з основних цінностей демократії // Журналістика. — Київ, 1997. — Випуск 5. — С.3-10.</p> <p>33. Набруско В. Українське радіо в електронному інформаційному просторі України: штрихи до трансформації суспільних відносин // Там само. — С.47-54.</p> <p>34. Набруско В. Українське радіо в електронному інформаційному просторі України: штрихи до трансформації суспільних відносин // Журналістика. Випуск 5. — К., 1997. — С.47-54.</p> <p>35. Осієрка Беата. Opięcia publiczna // Teoria i praktyka propagandy. — Wrocław, 1997. — S.64-81.</p> <p>36. Парамонов Б.М. Пантеон. Демократия как религиозная проблема // Социологос. — Москва: Прогресс, 1991. — С. 361-380.</p> <p>37. Передачі "Свободи" українською мовою — Збірник. Т.2. — Мюнхен. — 1965.</p> <p>38. Передачі радіо "Свобода" українською мовою. — Збірник. Т.1-S. — Мюнхен. — 1965.</p> <p>39. Слісаренко Ігор. Віддаленість перспектив громадського мовлення в Україні, або Чому неможливо створити "Українське Бі-Бі-Сі". — Там само. — С. 143-148.</p> <p>40. Шкляр Володимир. Гуманітарне право демократичної журналістики // Публіцистика і тенденції розвитку світу. — Збірник наукових статей. — Львів, 1999. — С. 54-50.</p> <p style="text-align: center;">ДОПОМІЖНА</p> <p>1. Особистий архів Й.Лося (запис передач за участю А. Стреляного 1995-2000 рр.)</p> <p>2. Особистий архів Й.Лося (запис передач за участю Л. Ройтмана. 1994-1999 рр.). Участь у дискусії "за круглим столом" у 1994 р. київських учених і Й.Лося – запис розмови.</p> <p>3. Особистий архів Й.Лося (запис передач циклу "Поверх бар'єров". — 1998 – 2000 рр.)</p> <p>4. Особистий архів Й.Лося (записи тематичних передач "Діалоги про демократію", "Демократія і держава".</p> <p>5. Особистий архів Й.Лося (запис виступів Б. Парамонова на "Свободі" за 1996-2000 рр.)</p>
Обсяг курсу	Загальний обсяг 90 год. З них: 22 год. аудиторні (11 год. лекційних, 11 год. практичних/семінарських занять) та 68 год. – самостійна робота.
Очікувані результати навчання	<p style="text-align: center;">Очікувані результати навчання</p> <p>Курс дасть можливість молодим фахівцям <i>знати</i>:</p> <p>- історію зародження і розвитку Радіо "Свободи";</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - постаті провідних публіцистів Радіо “Свободи” та їхню журналістську діяльність; - історичну роль Радіо “Свободи” у проламуванні “залізної завіси”; - історичну роль Радіо “Свободи” у донесенні інформації під час переломних моментів в історії СРСР та пострадянського простору; - Ключові методи роботи Радіо “Свободи” як успішного прикладу іномовлення. <p>У процесі навчання слухачі повинні набути певних знань, щоб <i>уміти</i>:</p> <ul style="list-style-type: none"> - встановлювати відповідність інформаційної діяльності згідно з чинним законодавством та професійно-етичними кодексами журналістики; - готувати інформаційні добірки з міжнародного життя на основі передач Радіо “Свобода”; - осмислювати субстанційну інформацію у публіцистичних виступах Радіо “Свобода”; - робити відповідні рекомендації щодо поліпшення якості прослуханих радіопрограм; - написати науковий есеї про журналістську майстерність, компетентні характеристики одного з провідних журналістів радіостанції.
Ключові слова	Радіо “Свободи”, радіопубліцистика, закордонний досвід, радіопропаганда, телевізійна пропаганда, міжнародний відділ
Формат курсу	Очний
Теми	Відповідно до схеми курсу, доданої до силабуса
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з журналістикознавчих дисциплін, зокрема, з циклу професійної та практичної підготовки, прочитаних у попередніх семестрах, достатніх для сприйняття категоріального і предметного апарату.
Навчальні методи та техніки під час викладання курсу	Лекція-обговорення, практичне, семінарське, дискусія, групова робота, консультування, проблемно-пошукові диспути на основі реальних подій та ситуативного моделювання, презентації медіапроектів.
Необхідне обладнання	Комп’ютер, мультимедійний проектор, доступ до мережі Інтернет, ноутбук, мобільний телефон чи планшет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою:</p> <ul style="list-style-type: none"> 60 балів – за відповіді на практичних заняттях; 10 балів – за присутність та роботу на лекціях; 30 балів – за дослідницький есеї. <p>Академічна доброчесність: Очікується, що студентські роботи будуть самостійними, оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших авторів становлять приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі аудиторні заняття з курсу. Слухачі повинні інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку вони зобов’язані дотримуватися усіх строків, що визначені для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p>

	<p>Література. Усю літературу, яку студенти не зможуть знайти самостійно, викладач надає виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються всі бали, набрані впродовж семестру (творчі роботи, самостійна робота (доповідь) та бали за роботу на практичних і семінарських заняттях.</p> <p>При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття, якщо це не пов'язано з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>На семінарських заняттях передбачається перегляд і прослуховування інформаційних, аналітичних, публіцистичних (авторських) програм (до 30 хвилин) провідних телерадіокомпаній світу з метою подальшого аналізу, засвоєння концепцій, шкіл, світоглядних платформ, ознайомлення з позитивним досвідом і критика невдалих проектів.</p> <p>Практичний концепт складатиметься переважно з сучасного матеріалу, який регулярно оновлюватиметься.</p> <p>Студенти під контролем викладача проаналізують і ряд ключових світових подій в медіа різних країн з погляду правдивості, об'єктивності, неупередженості, доцільності, професійності, майстерності, оперативності, етичності тощо.</p>
<p>Тематика дослідницьких есеїв:</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Звукопроникність "залізної завіси"; 2. Альтернативна інформація і формування суспільної думки; 3. Кадровий потенціал радіо "Свобода": принципи роботи, моральна позиція; 4. Офіційна інформація тоталітарної держави та альтернативна інформація радіостанції; порівняльний аспект. 5. Проблема заглушувань радіовисилань. 7. Трансформація концепції радіо після 1991 року 8. Аргументаційна база української та російської редакцій радіостанції: порівняльна характеристика; 9. Мова передач, автори тематичних "блоків"; 10. Політична думка і радіостанція "Свобода"; 11. Психологічні фактори тематичних радіопередач; 12. Свобода преси в сучасній теорії та практиці; 13. Чи Радіо „Свобода" вільне у своїх передачах? 14. Криза макротексту чи витончена маніпуляція суспільною свідомістю? 15. Філософія бачення й перспектив розвитку світу в есеїстиці Бориса Парамонова; 16. Як моделюється "образ ворога"; 17. Журналісти "Свободи" про передачі Б.Парамонова; 18. Досвід "Свободи" і формування національної журналістики; 19. Використання стереотипів у передачі "Факты и мнения"; 20. Україна й Росія у передачах А.Стреляного; 21. Дія на підсвідомість з допомогою голосу; 22. А.Стреляний — представник двох культур? 23. Утвердження цінностей західної демократії; 24. Дискусія в ефірі: способи подачі фактів і думок; 25. Автентична дійсність й пропагандивні акценти Радіо "Свобода"; 26. Чи моделюють журналісти радіостанції "образ ворога" і хто ним є? 27. Нові тенденції економічного розвитку різних регіонів планети і Радіо "Свобода"; 28. "Свобода"; 29. Яку функцію виконують передачі української редакції: репресивну чи конструктивну? 30.

	31. Інтернет ("Седьмой континент"): плюси й мінуси; 32. Тракткування проблеми національної ідентичності Радіо "Свобода".
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ, АБО СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ МІЖНАРОДНОГО ВІДДІЛУ РЕДАКЦІЇ»

№ з/п	Тема, план, короткі тези	Форма роботи	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, години самостійної роботи	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Радіо і телебачення за кордоном Тематичний блок 1. Радіо і телебачення за кордоном. Історично-інформаційний та прагматичний концепт					
1	Тема 1. Специфіка радіопропаганди "свободи" 1. Поняття пропаганди. Типологія. 2. Громадська думка і пропаганда. 3. Специфіка альтернативної інформації. 4. Параметри впливу на слухачів через "залізну завісу".	Лекція (2 год.)	1. Sparks of Liberty. An Insider's Memoir of Radio Liberty/ - The Pennsylvania State University Press. - 2003. - 313 p. 2. Dobek-Ostrowska Boguslaw, Eras Janina, Ociepka Beata. Teoria i praktyka propagandy. — Wrocław, 1997. — 130 s. 3. Măgură Bernard, Ioana. Directorul postului nostru de radioб 2007. Molnár, József. A Szabad Európa Rádió a forradalom napjaibanб. – Autobiographyб 2006.	Теми доповідей: 1. Психологічний, соціологічний, політологічний напрями теорії пропаганди. 2. Типологія пропаганди за змістом. 3. Класифікація пропаганди за способом розповсюдження. 4. Теорія "психологічної війни", місія радіостанції "Свобода". 5 год.	1-й тижд.
2	Тема 2. Історія Радіо "Свобода": формування концепції проникнення за "залізну завісу" 1. Радіо "Свобода" — продукт "холодної війни". 2. Теоретичні засади психологічної війни за П.Лайнбарджером. 3. Діяльність "Комітету радіо "Свобода". 4. Концепція станції за Б.Шубом. 5. Рада міжнародного радіомовлення. 6. Методи проникнення за "залізну завісу".	Практичне (2 год.)	1. Мороз Валентин. Кілька думок про радіо "Свобода"//Анабазис. — 1986, 4.25. 2. 30-річчя радіо "Свобода" (спеціальна передача до ювілею — особистий архів И.Люся: запис передачі). — 1 березня 1983 р. 3. Фере Г'єоргій (інтерв'ю з Вадимом Білоцерковським). "Свобода" без гримма//Журналіст. — 1990, №10. — С. 73-78. 4. Передачі "Свободи"українською мовою — Збірник. Т.2. — Мюнхен. — 1965.	Теми доповідей: 1. Політичний характер міжнародного мовлення. 2. Формування і підтримка загальнолюдських вартостей. 3. Історична правда як фактор впливу на слухачів. 4. Автори передач радіо "Свобода". 5. Проблеми внутрішнього й міжнародного життя народів СРСР у передачах. 6 год.	2-й тижд.
3	Тема 3. Українська програма: концепція, форми Вираження змісту. Чільні засади й принципи української редакції радіостанції. Тематичні передачі з історії України, літератури, культури; ознайомлення слухачів з емблематичними постатями нації. Специфіка коментарів на актуальні події внутрішнього життя України. Автори передач, мова пересилань.	Лекція (2 год.)	1. Передачі радіо "Свобода" українською мовою. — Збірник. Т.1-S.—Мюнхен. — 1965. 2. Кедрин Іван. Політична думка і преса // Свобода (Ібью-Иорк). — 1993, 15 вересня. 3. Журнал "Сучасність" 1970-1990. Матеріали передач радіостанції, коментарі. 4. Інтерв'ю з директором української служби радіо "Свобода" Романом Купчинським //Україна. Європа. Світ. — 1998, 24-30 січня. 5. Євген Сверстюк на хвилях «Свободи». Короткі есеї.-Луцьк.-2004.-312с	Теми доповідей: 1. Тематичні передачі про сталінські репресії в Україні. 2. Українське село в передачах "Свободи". 3. Формування історичної свідомості в циклі тематичних передач. 4. Проблеми літератури й мистецтва (на материку і в діаспорі). 5 год.	3-й тижд.

	<p>Специфіка розмов журналістів з Свгеном Сверстюком.</p> <p>Використання радянської преси, свідчень очевидців, залучення закордонних експертів, публіцистів Заходу.</p>				
4	<p>Тема 4. Тематичний діапазон передач українською та Російською мовами</p> <p>Інформаційні передачі українською та російською мовами ("Ранкова "Свобода", "Радио в прямом эфире").</p> <p>Оглядові передачі з проблем внутрішнього й міжнародного життя України, Росії, інших посткомуністичних країн, західних суспільств ("Україна і світ", "Регіональна Україна", "Етнічна мозаїка" та ін., "Россия вчера, сегодня, завтра" А.Стреляного, "Факты и мнения" Льва Ройтмана, "Континент Европа" Олени Коломийченко та ін.).</p> <p>3. Інтерв'ю на радіо "Свобода" ("Лицом к лицу", "Розмова на часі")</p>	<p>Практичне (2 год)</p>	<p>1. Лось Йосип. Правда слова // Публіцистика і тенденції розвитку світу. — Збірник наукових статей. — Львів 1999 — С 4-44.</p> <p>2. Слісаренко Ігор. Віддаленість перспектив громадського мовлення в Україні, або Чому неможливо створити "Українське Бі-Бі-Сі". — Там само. — С. 143-148.</p> <p>3. Вовканич Степан. Мова, межа, модус, мобільність: що між ними спільного чи повчального // Там само. — С.51-63.</p> <p>4. Осієрка Беата. Opinia publiczna // Teoria i praktyka propagandy. — Wrocław. 1997.— S.64–81.</p>	<p>Теми доповідей:</p> <p>1. Тематика, географія, спосіб подачі міжнародних кою редакцією.</p> <p>2. "Ранкова свобода" в щоденному ефірі.</p> <p>3. Експерт в ефірі; способи репрезентації позиції.</p> <p>4. "Візитки" тематичних передач.</p> <p>6 год.</p>	<p>4-й тижд.</p>
5	<p>Тема 5. Розділи української програми „Діалоги про демократію”, „демократія і держава”.</p> <p>Показ досвіду демократичних країн Заходу.</p> <p>Характеристика свободи преси в Україні.</p> <p>Аналіз виборів за впливи на слухача.</p> <p>Форми й методи впливу на слухача.</p>	<p>Лекція (2 год.)</p>	<p>1. Komunikowanie masowe a demokratyzacja systemu politycznego // Wspolczesne komunikowanie. — Wrocław, 1998. — S. 62-76.</p> <p>2. Особистий архів И.Лося (записи тематичних передач "Діалоги про демократію", "Демократія і держава".</p> <p>3. Лось Йосип. Моральна енергія нації // Вісник (The Herald). — New York. — 1998, Ч. 1-2.— С. 41-53; 85-96.</p> <p>4. Москаленко Анатолій. Свобода преси — одна з основних цінностей демократії//Журналістика. — Київ, 1997. — Випуск 5. — С.3-10.</p> <p>д.Набрusco В. Українське радіо в електронному інформаційному просторі України: штрихи до трансформації суспільних відносин // Там само. — С.47-54.</p> <p>6. Шкляр Володимир. Гуманітарне право демократичної журналістики // Публіцистика і тенденції розвитку світу. — Збірник наукових статей. — Львів, 1999. — С. 54-50.</p>	<p>Теми доповідей:</p> <p>1. „Діалоги про демократію”: концепція передач.</p> <p>2. Авторська позиція кореспондента радіостанції.</p> <p>Дискусія в ефірі про сучасний стан демократії на Заході й на посткомуністичному просторі.</p> <p>3. Політична думка Заходу про сучасне демократичне суспільство.</p> <p>4. Чи адекватно відображає політичні процеси в Україні радіо „Свобода”?</p> <p>5. Як узгоджуються поняття демократія" і „держава" в сучасній Україні.</p> <p>5 год.</p>	<p>5-й тижд.</p>
6	<p>Тема 6. Концепція передачі "поверх бар'єров"</p> <p>1. Осмислення сучасних тенденцій у сфері освіти, журналістської творчості.</p> <p>2. Фактори ефективності впливу на слухача.</p>	<p>Практичне (2 год.)</p>	<p>1. Лильо Тарас. Криза макротексту // Публіцистика і тенденції розвитку світу.— Збірник наукових статей. — Львів, 1999. — С. 64- 71.</p> <p>2. Белоцерковский Вадим. "Свобода" без грима //Журналіст. — 1990. — Ч. 10. — С.73-78.</p> <p>3. Особистий архів И.Лося (записи передач</p>	<p>Теми доповідей:</p> <p>1. Філософський аспект передач "Поверх бар'єров".</p> <p>2. Авторська позиція радіовисилань.</p> <p>3. Історичний і поточний моменти</p>	<p>6-й тижд.</p>

	3. Коментарі циклу з актуальних проблем сучасності. культури, науки.4. Проведення дискусії на тему "Людина і суспільство у ХХІ столітті" (на основі вивчення запису передач цього циклу).		циклу "Поверх бар'єров". — 1998 – 2000 рр.)	циклу: порівняльний аналіз; 4. Дайте оцінку саморекламі передачі "Поверх бар'єров". 5. Радіовисилання циклу і Україна. 6. Мова і стиль передачі "Поверх бар'єров". 6 год.	
7	Тема 7. “Русские вопросы” Бориса Парамонова: “затінена ідея”. Метод "затінена ідея" у сучасній публіцистиці. Фройдизм — наскрізний мотив есе, коментарів, рецензій Бориса Парамонова. Комбінаторний спосіб мислення чи інтелектуальний "пінг-понг"? Впровадження у масову свідомість стереотипів вульгарного релятивізму й цинічного матеріалізму.	Лекція (2 год.)	1. Славянський Николай. Пойнт Парамонова //Новая Европа. — 1993.— 4.2. — С. 108-114. 2. Кудрова Ирма. В постели с Цветаевой. "Ужастики" Бориса Парамонова //Литературно газета. — 1997. — 19 февраля. 3. "Русскую жизнь изуродовали хорошие книги". Скромный нигилизм Бориса Парамонова // Там само. — 1997. — 28 мая. 4. Парамонов Б.М. Пантеон. Демократия как религиозная проблема // Социологос. — Москва: Прогресс, 1991. — С. 361-380. 5. Особистий архів Й.Лося (запис виступів Б. Парамонова на "Свободі" за 1996-2000 рр.)	Теми доповідей: 1. Філософія бачення й перспектив розвитку світу в есеїстиці Бориса Парамонова. 2. Як моделюється "образ ворога". 3. Журналісти "Свободи" про передачі Б.Парамонова (до 60-річчя з дня народження). 4. Тематика есе Бориса Парамонова. 5. Б.Парамонов про Достоєвського і Солженіцина. 6. "Особливе" трактування праці Астольфа де Кюстіна "Росія 1839 року". 7. Сучасна російська дійсність у трактуванні Бориса Парамонова. 5 год.	7-й тижд.
8	Тема 8. “Факты и мнения” Льва Ройтмана Рекламний ролик передачі. Добір співрозмовників. Тематичний діапазон і філософія "круглих столів". Постать автора передачі "Факты и мнения".	Практичне (2 год.)	1. Беглов СИ. Внеинеполитическая пропаганда. Очерк теории и практики. — М.: Высшая школа, 1980. 2. Особистий архів Й.Лося (запис передач за участю Л. Ройтмана. 1994-1999 рр.). Участь у дискусії "за круглим столом" у 1994 р. киянських учених і Й.Лося — запис розмови. 3. Марина Шостак. Диалог и полемика //Журналист. — 1998.4.2.— С 61-64. 4. Ричард Сир: Журналист обязан быть скептиком //Известия. — 1998. — 6 июня 5. Особистий архів Й.Лося (запис передач за участю А. Стреляного 1995-2000 рр.) 6. Анатолий Стреляный. Песни западных славян. Мысли о русском национальном сознании //Литературная газета. — 1990. — 8 августа. — С.3.	Теми доповідей: 1. "Круглий стіл" Л.Ройтмана як явище міжнародної журналістики. 2. Ройтман і Україна. 3. Динаміка розмови. 4. Специфіка дослідження проблеми за "круглим столом". 5. Зіткнення думок експертів — шлях розкриття проблеми. 6. Постановка концептуальних питань під час розмови. 6 год.	8-й тижд.
Тематичний блок 2. Радіо “Свобода”					
9	Тема 9. Специфіка “зворотнього зв’язку” – радіостанція – слухачі. Анатолій Стреляний: "Россия вчера, сегодня, завтра" - тематичний діапазон, дискусія в ефірі.	Лекція (2 год.)	Sosin, Gene. Sparks of Liberty: An Insiders Memoir of Radio Liberty. Penn State Press. 2010. Cummings, Richard. "The Ether War: Hostile Intelligence Activities Directed Against Radio Free Europe, Radio Liberty, and the Émigré Community in Munich during the Cold War".	Теми доповідей: 1. А.Стреляний — представник двох культур? 2. Утвердження цінностей західної демократії.	9-й тижд.

	<p>"Поштова скринька" української редакції. Історичний аспект передач А.Стреляного (кривава історія більшовизму мовою документів). Український слухач про ситуацію в Україні: обмін думками через радіо "Свобода".</p>		<p>Journal of Transatlantic Studies, 2008. 6 (2): 168–182. Tofan, Liviu (2021). Ne-au ținut în viață – Radio Europa Liberă, 1970-1990. Tofan, Liviu (2021). Antologia Radio Europa Liberă – 101 contribuții (1956-1990).</p>	<p>3. Дискусія в ефірі: способи подачі фактів і думок. 4. Автори листів до української редакції. 5. Як працювати з документами. 6. Моделювання аргументації А.Стреляного. 5 год.</p>	
10	<p>Тема 10. Передачі Радіо "Свобода" під час екстремальних подій (війни, революції, перевороту та ін.) ГКЧП (19-21 серпня 1991 р.) й розпад СРСР у відтворенні "Свободи". Панорама розвитку ситуації 19 серпня 1991 р. (екстремний випуск, спеціальні випуски, "круглі стіли". Події й люди — серія передач 20 серпня. Огляд світової преси. Передача "Факты и мнения". Комментатори за круглим столом". Інтерв'ю з Маргарет Тетчер. Ексклюзивна заява Вацлава Гавела. Реакція західних країн на події в СРСР. Коментарі політологів.</p>	<p>Практичне (2 год)</p>	<p>Dmitry Chernobrov, Emma L Briant. Competing propagandas: How the United States and Russia represent mutual propaganda activities // Politics. — 2022. — Vol. 42(3). — P. 393—409. Karl Brown. The Spirit of Radio: Hungary 1956, Radio Free Europe, and the Shadow Public Sphere // Hungarian Cultural Studies. — 2018. — Т. 11. — P. 89—103. "Radio Free Europe/Radio Liberty Has Lost Its Uniqueness Warns Former Director of Radio Liberty's Russian Service Free Media Online"</p>	<p>Теми доповідей: 1. Організація спеціальних телепередач під час ГКЧП. 2. Специфіка ексклюзивного інтерв'ю. 3. Коментар до події авторитетних експертів (Е.Боннер). 4. Динаміка пересилань і пропагандивні акценти. 5. Особливості коментаря публіциста, політичних діячів, експертів. 6. Оцінка ролі М.Горбачова під час подій. 7. Як відтворювала "Свобода" позицію провідних видань світу? 8. Постановка проблем демократії, громадянського суспільства, прав людини. 6 год.</p>	10-й тижд.
11	<p>Тема 11. Економічна проблематика на Радіо "Свобода" ("дело и деньги", "економічний журнал"). Проблеми глобалізації економіки у циклі "Дело и деньги". Економічні реформи в Україні через призму "Економічного журналу" (українська редакція). Щотижневі огляди англійського журналу "The Economist" на хвилях "Свободи" (російська редакція). Інформація на економічні теми.</p>	<p>Лекція (1 год.)</p>	<p>1. Муладжанов Ш. С. Капитал и пресса // Вестник МГУ. — 1998. — 4.1. — С. 23-26. 2. Kowalski Tadeusz. Media ipieniadze. — Warszawa, 1998. — S.9-87, 227-244. 3. Лось Йосип. Могутність правди //Дзвін. — 2001. — . 1. 4. Лось Йосип. Бачити великі істини (Публіцистика й тенденції розвитку світу) // Національна журналістика і європейський вибір України. — Львів, 2000. 5. Mirosław Matyj'a. Екопотіа rownolegle w Europie wacodnie. // Kultura. — 1999, S . 39 – 48</p>	<p>Теми доповідей: 1. Журнал "The Economist" і реформи в Україні (інтерпретація "Свободи"). 2. Концептуальне інтерв'ю з відомими українськими економістами. 3. Економіка США на сучасному етапі у висвітленні російської редакції радіо "Свобода". 4. Проблеми європейської інтеграції у пересиланнях радіостанції. Контрольні запитання та завдання: 5. Модель передачі "Дело и деньги".</p>	11-й тижд.

				6. Чільні аспекти пересилань на економічні теми російської редакції. 7. Жанрові особливості оглядів преси щодо економічних реформ. 5 год.	
12	<p>Тема 12. Концепція розділів "Столиця", "Регіональна Україна", "Етнічна мозаїка", "Сусіди" (українська редакція), "Седьмой континент", "С христианской точки зрения" та ін. (російська редакція)</p> <p>Проблеми "європеїзації" Києва — журналістські пошуки.</p> <p>Висвітлення проблем регіонів України у контексті досвіду європейських країн.</p> <p>Національні меншини в Україні: суспільна інтеграція, культурна ідентичність, проблеми взаємодії.</p> <p>Інформаційне суспільство: формування й перспективи (передачі російської редакції").</p> <p>Проблеми духовності на хвилях "Свободи" (публіцистика думання розділу "С христианской точки зрения").</p>	Практичне 1 год	<p>1. Купчинський Роман. Слово свободи лунатиме з Праги //Пороги (часопис для українців Чеської республіки). — 1995. — 4.1. — Січень-березень.</p> <p>2. Животко Аркадій. Історія української преси. — Мюнхен 1990.</p> <p>3. Лось Посип. Правда слова (Публіцистика і тенденції розвитку світу). — Львів, 1999.</p> <p>4. Кара-Мурза Сергей. Язык мой — враг мой //Вестник МГУ. — 1998. — 4.4. — С. 23-33.</p> <p>5. Dr.Josyp Los. Finding the Balance between Contending Forces in Media Dewelopment in Ukraine and Developing a New Philosophy for Action Challenges for International Broadcasting/ — Toronto Canada, 1997. — P. 16-23;</p> <p>6. What's Happaning to the Marcet/ZIbid. — P. 95-97;</p> <p>7. Summaryy and Recomendations //Ibid. — P. 194-197- 201-203;</p> <p>8. Regional Report On Media Environments//Ibid. — P. 233-241. 280, 281-286, 296-302, 372-375, 391-393;</p> <p>9. В.Пабруско. Українське радіо в електронному інформаційному просторі України: штрихи до трансформації суспільних відносин //Журналістика. Випуск 5. — К.,1997.— С.47-54.</p>	<p>Теми доповідей:</p> <p>1. Столиця держави: візія майбутнього.</p> <p>2. Духовна візія ХХІ століття у трактуванні "Свободи".</p> <p>3. Національна ідея: позиція журналістів "Свободи" й експертів.</p> <p>4. Як ви оцінюєте позицію радіостанції щодо "європеїзації" Києва?</p> <p>5. Чи об'єктивно оцінює російська редакція "Свобода" становище національних меншин в Україні? 8 год.</p>	11-й тижд.

Розробив: проф. Й. Д. Лось

